

АРСЕН АВАКОВ

**ЛЕНИН
З НАМИ?**

Харків
«ФОЛІО»
2017

Передмова до видання 2017 року

З часу першої публікації статті «Ленін з нами» минуло десять років. Десять років ще не великої, але такої стрімкої й бурхливої історії незалежної України...

Україна пройшла два Майдани, які двічі коригували вектор розвитку країни, її устремління: незалежність, свобода, європейські ліберальні цінності. Чотири роки тому Україна стала на шлях побудови демократичного суспільства, повного перезавантаження державної системи і реформування всіх державних інститутів. І — як базового етапу — подолання комплексу «меншовартості» щодо імперської Росії, розставання з радянською комуністичною спадщиною.

Українці відмовляються від комуністичних назв своїх міст і вулиць, прибирають з центральних майданів пам'ятники комуністичним вождям, а з підручників історії — фальшиві легенди про їхнє життя та діяльність, замінюючи їх на факти і документи. Історія — це наука про неоднозначність ролі особистості

в історії... І кожній людині варто самій відповісти на питання: чи виправдовує велич мети — нищість, підлість і жорстокість методу її досягнення...

Тому — через десять років і три тисячі знесених в Україні пам'ятників Леніну — я знову публікую цю статтю, цього разу додавши до назви знак питання: Ленін з нами?

Окрім початкового тексту я залишив інтернет-«епістолярій», обговорення та дискусії, які викликала стаття 2007 року на різних форумах.

Я доповнив нове видання хронікою «ленінопаду» 2014 року. А ще я попросив висловитися на цю тему — з нинішнього 2017-го — відомих українських публіцистів, істориків та політиків.

Гадаю, прочитавши увесь збірник: і дослівні ленінські цитати, і широкий спектр думок різних людей — з 2007-го і 2017-го, ви дасте відповідь собі на питання: Ленін з нами? І хто він: символ величної комуністичної ідеї чи втілення жахливих злочинів? Чи варто все це пам'ятати? Чи можливо простити?..

Минуло сто років з часу Жовтневого перевороту — достатній термін, щоб оцінити і зробити висновки, сформулювати моральний імператив історичної пам'яті, скинути полуду радянської пропаганди про «найлюдянішого з людей», усвідомлено звільнитися від «привида комунізму» та його ідолів. Досить «привидам вештатися Європою», час нам самим йти вперед!

Автор

Ленін з нами*

«Ленін для радянського мешканця
звучить як метро чи ковбаса».

*(Вислів, що приписують
Йосипу Бродському.)*

* В електронному вигляді опубліковано:
12 липня 2007 року www.avakov.com
13 липня 2007 року www.mediaport.ua
24 липня 2007 року <http://pravda.com.ua/>

Аваков А. Ленін с нами / Арсен Аваков. —
Харьков: Золотые страницы, 2008. — 99 с.: ил.

З марксистсько-ленінської етики у мене була «п'ятірка» в інституті. І з історії КПРС, певна річ, теж. І курсову писав на тему: «Ленінський стиль роботи».

Загалом, я такий же, як більшість із вас — із далекого ВЖЕ соціалістичного минулого — з усіма забобонами і «промитими» мізками. Як говорили тоді напівжартома, «homo soveticus».

Линув час — перебудова, гласність, тотально вільний інформаційний обвал і такий же обвал економіки. Старі уявлення про кумирів комуністичної епохи швидко випаровувалися з голів, як ефір з повітря.

З'явилося дещо інше — досада за обдурені щироромантичні, наївні юнацькі уявлення...

Я й зараз, коли знайомлюся з фактами, що відкривають мені нове обличчя старих «героїв-ленінців», ловлю себе на думці: НІ, НІ! — це не мій Ленін, мій не такий, мій — інший, дуже позитивний! І Дзержинський,.. і Кіров...

НІ, НІ! — б'ється в мені «радянська людина», терплячи муку під вагою історичних документів та незаперечних фактів, що про них ми раніше й не чули. Але ж я думав про інше! І вірив! Я ж бо НЕ ЗНАВ!..

Нам НЕ ДАНО було знати. Нам була нав'язана «ВІРА», яка, якщо прибрати лапки, перетворюється з високого духовного почуття у зловісну пропаганду.

І хтось оці лапки не прибрав. Тому я не суджу тих людей, котрі й далі «вірять». Їм буде надзвичайно важко повірити в ІНШЕ. Це важко — ламати погляди, що формувалися десятиліттями, на історію, на події, на особистості, ламати роками сформовану вчителями та улюбленими теледикторами ідеологію.

У цьому тексті буде багато лапок, але це не спосіб укласти інший зміст у написане, а фор-

ма документального підтвердження цитованого тексту.

Цитати. Факти.

Певен, у багатьох наведені цитати викличуть шок. Але факти, що потрясли мене, людину, котра виросла і сформувалася під впливом ТОГО часу, як говорив персонаж, винесений у заголовок, — «уперта річ».

* * *

Почну жорстко. На правах давнього «радянського» знайомого. Ось кілька тез, що стали для мене аксіомою. Від них і почнемо міркувати.

ПЕРШЕ. Ленін, по суті, був головним замовником масового терору, що розгорнувся в ХХ сторіччі на території СРСР.

Головні замовники, як правило, самі не вбивають. Вони зазвичай духовно заражають своїми ідеями виконавців, розбещують, вербують собі прибічників з найрізноманітніших верств суспільства, переважно, з незміцнілих молодих душ. І замовники діють: хто — пером, хто — сокирою, хто — командуючи біля підніжжя шибениці, хто — керуючи масовими розстрілами...

— Звідки такі страхітливі звинувачення, що за мерзенний наклеп на адресу вождя світового пролетаріату?! — вигукне «радянська людина».

І тут саме час почати ділитися з читачами першоджерелами.

«...1) Повісити (неодмінно повісити, щоб народ бачив) не менше 100 свідомих куркулів, багатіїв, кровопивців.

2) Опублікувати їхні імена.

3) Відібрати у них увесь хліб.

4) Призначити заручників — згідно з учорашньою телеграмою.

Зробити так, щоб на сотні верст навколо народ бачив, тремтів, знав, кричав: душать і задушать кровопивців-куркулів.

Телеграфуйте отримання і виконання. Ваш Ленін.

Р. С. Знайдіть людей якомога твердіших».

(В. І. Ленін. «Невідомі документи», 1999 р. Лист у Пензу В. В. Кураєву Є. Б. Бош, А. Е. Мінкіну. 11. VIII. 1918 р.)

А ось цитата вже з дуже відомих документів — повного зібрання творів (ПЗТ) В. І. Леніна. Це — телеграма уповноваженому наркомпроду О. К. Пайкесу від 22 серпня 1918 р.:

«Зараз телефоном говоритиму з військовими про всі ваші вимоги. Тимчасово раджу призначити своїх начальників і розстрілювати змовників та нестійких,